

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2022, NUMMER 140

Datum	9 september 2022
Van	College B&W
Behandeld door	P.C.van Doorn/J. Kleijwegt
Doorkiesnummer	030 286 1180
E-mailadres	pa.van.doorn@utrecht.nl/ j.kleijwegt@utrecht.nl
Kenmerk	10364164/1
Beleidsveld	Juridische Zaken, Ruimtelijke Ordening

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2022 nummer 140 van Margreet Ramaker (VVD) en Tess Meering (VVD) van 5 augustus 2022 over Het verkwanselen van bijna 1 miljoen euro door het missen van fatale termijnen.

De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

In het navolgende hebben wij zo goed mogelijk uw vragen proberen te beantwoorden, wij bieden aan om met u in gesprek te gaan om u nader te informeren voor de zorgvuldigheid en volledigheid gelet op de complexiteit van dit dossier.

Vraag 1

Is het college met de VVD eens dat de gemeente voor haar inwoners de verantwoordelijkheid draagt binnen de wettelijke termijn op hun bestuursrechtelijke verzoeken, bezwaren en beroepschriften te reageren?

Antwoord 1

Ja. Iedere inwoner mag erop rekenen op tijd reactie van de gemeente te krijgen zodat hij weet waar hij aan toe is.

Vraag 2

Waarom heeft het college, zoals in de uitspraak van de rechtbank van 22 juli 2022 staat, te laat haar verantwoordelijkheid genomen voor de afhandeling, waardoor nu de gemeente bijna 1 miljoen euro moet betalen aan een inwoner? Had er niet tussentijds al moeten worden ingegrepen?

Antwoord 2

Uiteraard hadden wij het ook niet zo ver willen laten komen dat er rechterlijk ingrijpen voor nodig was om te komen tot een plan van aanpak. De verklaring dat het niet goed is gelopen ligt in de uitzonderlijke omvang en complexiteit van het dossier. Enerzijds door de bouwkundige situatie van deze historische panden, anderzijds door de veelheid van verzoeken (zoals uit de uitspraak blijkt gaat het om alleen al 120 beroepen), aansprakelijkstellingen en procedures van de betreffende inwoner waarover wij u in onze [brief van 12 juli 2022](#) hebben geïnformeerd. Er is ingegrepen op een te laat

tijdstip, onder meer door intensieve inzet op het verkrijgen van overzicht en inzicht in de kluwen van door elkaar lopende procedures en door het regelen van extra capaciteit, maar wij moeten met u constateren dat de huidige reguliere werkwijze en organisatie tegen een dergelijke mate van complexiteit niet opgewassen is gebleken.

Zoals we in de [brief van 12 juli 2022](#) aangeven is de kwestie zodanig uit de hand gelopen dat wij de gang van zaken extern zullen laten onderzoeken. Daarbij evalueren we (het functioneren van) de samenwerkingsketen, de verantwoordelijkheden tussen de betrokken afdelingen en hoe de gemeente in de toekomst meer regie kan voeren in dergelijke complexe dossiers. Wij vinden namelijk dat onze organisatie ook dergelijke complexe zaken moet aankunnen. Over de onderzoeksvragen zullen wij u schriftelijk informeren en kunt u, desgewenst, aanvullende suggesties doen voor het onderzoek.

Vraag 3

Kan het college verklaren waarom de verantwoordelijke wethouders niet bij de zitting van de rechtbank Midden-Nederland aanwezig waren?

Antwoord 3

Ja, dit was een geval van overmacht. De zitting viel in de eerste week van het zomerreces en de betrokken portefeuillehouders waren in het buitenland. Zij hebben daarom in het kader van “collegiaal besturen” een beroep gedaan op vervanging. De Gemeentewet schrijft voor dat wij onze stad collegiaal besturen waardoor wij elkaar altijd onderling goed kunnen vervangen.

De rechtbank is hierover tijdig en voorafgaand aan de zitting geïnformeerd en er vooruitlopend op de zitting niet verder op teruggekomen. Ook heeft wethouder Voortman aan het begin van de zitting haar aanwezigheid verklaard, dat het geen onwil was dat de portefeuillehouders niet aanwezig konden zijn en aangegeven dat ze tijdens de zitting het college van B&W vertegenwoordigde.

Vraag 4

Is het college daarnaast met de VVD eens dat de gemeente zorgvuldig om dient te gaan met belastinggeld, wat in deze casus door de gemeente is nagelaten?

Antwoord 4

Ja. Vanwege die zorgvuldigheid en om ook in complexe situaties betrouwbaar en op tijd te kunnen voldoen aan de verwachting van inwoners, is het onderzoek van belang om lessen te kunnen leren. Waar moeten de werkprocessen worden aangepast, welke systemen zijn ervoor nodig, en hoe moet de hele keten functioneren zodat we op tijd de goede beslissingen op bezwaar te kunnen nemen? Vooruitlopend op de evaluatie is het werkproces op de ontvangst van bezwaren aangepast. Veel eerder wordt gezien welke relatie er is met andere lopende zaken en met welke urgentie een bezwaar moet worden opgepakt.

Vraag 5

Wat is het totaalbedrag op dit moment aan uitgekeerde dwangsommen door de gemeente vanwege het missen van fatale termijnen dit jaar? En om hoeveel indieners gaat dit?

Antwoord 5

€ 198.823,00 vanwege bezwaar en beroep, waarvan € 158.752,00 ten gunste van de inwoner zoals genoemd in onze brief van 12 juli 2022. In totaal gaat het om 26 verschillende indieners. Dit bedrag is lager dan wat u in de uitspraak en in de media leest. Dat komt omdat we bedragen van zaken die niet op tijd zijn afgehandeld, maar waar de inwoner (nog) géén aanspraak op gemaakt heeft, niet meerekenen.

Vraag 6

Kan het college van B&W inzicht geven in het verloop van dit totale bedrag aan uitgekeerde dwangsommen vanwege het missen van fatale termijnen per kwartaal voor de periode 2018 - 2022?

Antwoord 6

Zoals uit het antwoord op vraag 5 blijkt is de aanspraak op dwangsommen hoger dan wat in onderstaand overzicht naar voren komt. Hieronder vindt u het verloop van de uitgekeerde dwangsommen per kwartaal vanaf 1 januari 2018 tot en met 8 augustus 2022 vanwege het niet beslissen op bezwaarschriften en in beroep door de rechter oplegde termijnen:*

Jaar	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
2018	7.510,00	8.368,50	1.760,00	17.010,00
2019	13.959,00	7.497,00	12.341,00	23.721,82
2020	3.633,00	4.648,00	7.233,00	15.123,00
2021	28.462,00	34.337,00	27.339,00	74.106,00
2022 - t/m 8 aug	77.700,00	23.111,00	98.012,00	

**Hierin zitten ook de dwangsommen die in beroep zijn betaald vanwege niet tijdig beslissen op wob-woo verzoeken.*

Vraag 7

Is de constatering van de VVD terecht dat het financiële risico op niet tijdig afhandelen is onderschat en onvoldoende prioriteit heeft gekregen bij de portefeuillehouders handhaving en juridische zaken

Antwoord 7

Zie ons antwoord op vraag 2. Ja, zoals wij in onze brief van 12 juli 2022 schreven zijn we onvoldoende alert geweest op de ontstane complexiteit, hebben we de zaken niet adequaat en binnen de termijnen afgehandeld en was de beschikbare capaciteit van de betrokken afdelingen niet toereikend. Dit betreuren wij zeer.

Vraag 8

Is het college met de VVD eens dat voor het eind van dit jaar de raad de aanpak door het college van de financiële uitschieters als gevolg van missen van fatale termijnen op de terreinen handhaving en juridische zaken ontvangt?

Antwoord 8

Er is ons alles aangelegen om binnen de geldende termijnen te reageren op een vraag of verzoek van de inwoner en daarmee ook dergelijke financiële uitschieters te voorkomen. Zoals u kunt zien bij het antwoord op vraag 5, betreft het hier een uitschieter vanwege één uitzonderlijk complex dossier. Maar hoewel dit uitzonderlijk is vinden wij het, net als u, belangrijk om zorgvuldig uit te zoeken hoe wij in de toekomst moeten omgaan met dit soort complexiteit. Naar ons oordeel, vooruitlopend op het onderzoek, zit het probleem voornamelijk in het op tijd herkennen van relaties met andere procedures, en daar de behandeling én de inzet van capaciteit goed op af te stemmen. Daarom is de start van het proces inmiddels aangepast.

Vraag 9

Hoeveel rechtszaken zijn het afgelopen jaar gevoerd waarbij de gemeente partij was? En hoeveel daarvan zijn door de gemeente verloren? Kan het college het totaal aantal rechtszaken met de uitkomst gewonnen/verloren per beleidsterrein in een overzicht geven?

Antwoord 9

Overzicht:

	2022 (jan t/m juni)	2021	2020	2019
Totaal aantal rechtszaken *	262	536	436	611
<i>Waarvan sociaal domein</i>	<i>105</i>	<i>185</i>	<i>171</i>	<i>234</i>
<i>Waarvan fysiek domein</i>	<i>157</i>	<i>351</i>	<i>265</i>	<i>377</i>
Totaal gegronde rechtszaak	39	80	86	92
<i>Waarvan sociaal domein</i>	<i>11</i>	<i>27</i>	<i>18</i>	<i>35</i>
<i>Waarvan fysiek domein</i>	<i>28</i>	<i>53</i>	<i>68</i>	<i>57</i>
Totaal ongegronde rechtszaak	89	233	277	326
<i>Waarvan sociaal domein</i>	<i>51</i>	<i>103</i>	<i>97</i>	<i>145</i>
<i>Waarvan fysiek domein</i>	<i>38</i>	<i>130</i>	<i>180</i>	<i>181</i>
Ingetrokken, anders opgelost, niet-ontvankelijk.	173	303	159	285

**Rechtszaken: Beroep, Hoger Beroep en Voorlopige Voorzieningen in bestuursrechtelijke zaken (dus niet bezwaarschriften).*

Uit het staatje blijkt dat in 2022 10% van de beroepszaken gegrond is verklaard voor het sociale domein en 17% in het fysieke domein. Gegrond wil overigens nog niet zeggen dat het besluit inhoudelijk wordt aangepast. Soms geeft de rechter aan dat een besluit beter gemotiveerd had moeten worden, of een ander wetsartikel genoemd had moeten worden, maar laat daarbij wel ons besluit in stand. Dan is de zaak op zich gegrond, maar inhoudelijk is het besluit als zodanig wel in stand gebleven.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Schriftelijke vragen over het verkwanselen van bijna 1 miljoen euro door het missen van fatale termijnen.

4 augustus 2022

Vragen:

Het AD publiceerde op 3 augustus het artikel *Utrechter wordt stinkend rijk dankzij gemeente: bijna 1 miljoen euro aan dwangsommen*. Doordat de gemeente Utrecht herhaaldelijk heeft nagelaten tijdig te beslissen op de door de inwoner ingediende bezwaarschriften, heeft de gemeente een grote stapel dwangsommen door de rechter opgelegd gekregen. De gemeenteraad is hierover weliswaar op 12 juli in kennis gesteld, maar de VVD fractie is er niet gerust op dat de kous hiermee af is. Zeker niet na de uitspraak op 22 juli door de rechtbank Midden-Nederland met de vraag of het bij zulke grote bedragen de gemeente helpt te doen stoppen met het zo lang onrechtmatig handelen? Dat brengt de fractie van de VVD tot de volgende vragen:

- Is het college met de VVD eens dat de gemeente voor haar inwoners de verantwoordelijkheid draagt binnen de wettelijke termijn op hun bestuursrechtelijke verzoeken, bezwaren en beroepschriften te reageren?
- Waarom heeft het college, zoals in de uitspraak van de rechtbank van 22 juli 2022 staat, te laat haar verantwoordelijkheid genomen voor de afhandeling, waardoor nu de gemeente bijna 1 miljoen euro moet betalen aan een inwoner? Had er niet tussentijds al moeten worden ingegrepen?
- Kan het college verklaren waarom de verantwoordelijke wethouders niet bij de zitting van de rechtbank Midden-Nederland aanwezig waren?
- Is het college daarnaast met de VVD eens dat de gemeente zorgvuldig om dient te gaan met belastinggeld, wat in deze casus door de gemeente is nagelaten?

Het nieuwsbericht en de uitspraak door de rechtbank betreft één casus. De VVD fractie vreest echter dat deze casus het topje van de ijsberg is. Daarom stelt de VVD onderstaande vragen:

- Wat is het totaalbedrag op dit moment aan uitgekeerde dwangsommen door de gemeente vanwege het missen van fatale termijnen dit jaar? En om hoeveel indieners gaat dit?
- Kan het college van B&W inzicht geven in het verloop van dit totale bedrag aan uitgekeerde dwangsommen vanwege het missen van fatale termijnen per kwartaal voor de periode 2018 - 2022?
- Is de constatering van de VVD terecht dat het financiële risico op niet tijdig afhandelen is onderschat en onvoldoende prioriteit heeft gekregen bij de portefeuillehouders handhaving en juridische zaken?
- Is het college met de VVD eens dat voor het eind van dit jaar de raad de aanpak door het college van de financiële uitschieters als gevolg van missen van fatale termijnen op de terreinen handhaving en juridische zaken ontvangt?

De VVD fractie heeft de indruk dat de gemeente haar juridische zaken niet goed op orde heeft en de gevolgen van procedures onvoldoende overziet, zoals bij de rechtszaken over ruimtelijke dossiers.

- Hoeveel rechtszaken zijn het afgelopen jaar gevoerd waarbij de gemeente partij was? En hoeveel daarvan zijn door de gemeente verloren? Kan het college het totaal aantal rechtszaken met de uitkomst gewonnen/verloren per beleidsterrein in een overzicht geven?

Gesteld door:

- Tess Meering en Margreet Ramaker, Utrechtse VVD fractie